

İpotekli Alacaklının Hakları:

Alacak muaccel ise, ipotekli alacaklı cebri icra yoluyla - ipotegin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabilir. İflas yoluyla takip yapmasına da ceviz verilmiştir. Takip sonrası gemi, icra iflas kanununun taşınmazların satışı hükümlerine göre paraya çevrilir.

Alacak muaccel olmadan önce de ipotekli alacaklının bazı durumlarda derhal ipotegi paraya çevirme hakkı olur. Malikin gemiyi kullanımı esnasında gemi veya geminin tescilli yada eklentisi kötüleşmişse veya eklenti gemiden uzaklaştırılmışsa ve bunun sonucunda da ipotekli alacaklının teminatı tehlikeye düşmüşse, ipotekli alacaklı malike belirli bir süre verir ve durumun düzeltilmesini ister. Şayet bu süre zarfında durum düzelmezse ipotegi derhal paraya çevirme hakkı kazanır.

İkinci olarak, ipotegin sağladığı teminatın somut olarak henüz tehlikeye düşmediği fakat düşme endişesi sürüküsü olduğunda, ipotekli alacaklının mahkemeye başvurma hakkı doğar. Başvuru neticesi mahkeme:

- 1- İhtiyatî haciz kararı verebilir.
 - 2- Geminin bir yediyemine bırakılmasına karar verir.
 - 3- Malike, durumu düzeltilmesi için süre verebilir.
- Bu sürelerin sonunda durum düzelmezse, mahkeme, ipotekli alacaklının ilâmlı takibe geçmesine karar verir.

Gemi İpoteginin Sona Ermesi:

Alacak sona erince alacağa bağlı fer'î hak olan ipotek de sona erer. Alacaklı - borçlu sıfatlarının birleşmesiyle, icra takibi neticesinde gemi sicilden terkin edildiği takdirde, kurtarılamayacak şekilde battığı için ya da tamir kabul etmez hale geldiği için gemi sicilden terkin edildiğinde ipotek de sona erer.

Gemi İpoteginin Özel Türleri: A M O O

- 1- **Birlikte Gemi İpotegi:** Birden fazla gemi üzerinde aynı alacak için teminat kurulmasıdır. Her bir gemi alacağın tamamından sorumlu olur. Gemilerin tamamının aynı malike ait olması gerekmez.
- 2- **Üst Sınır (Maximal) İpotegi:** İpotegin temin ettiği alacak henüz kesin olarak belirli değildir. Maximal ipotekle belirli bir üst sınıra kadar alacağı temin ettiği anlaşılır.
- 3- **Yabancı Para İpotegi:** Yabancı para üzerinden ipotek kurulur. Aynı derecede birden fazla para türü kullanılarak ipotek tesis edilemez. Tek bir yabancı para cinsinden kurulabilecek olan ipotektir.
- 4- **Sabit Kıymetli İpotek:** Alacak TL cinsindedir ve vadesi geldiğinde TL olarak ödenecektir. Fakat enflasyona karşı koruma olarak altın veya dövizle sabitlemesi şeklinde kurulan ipotek.

Yapı İpotegi: Henüz inşaatı tamamlanmamış, dolayısıyla gemi niteliği kazanmamış bir yapı üzerinde kurulan ipotektir. Bir yapı üzerinde ipotek tesis edilebilmesi için belirli şartlar vardır:

- Yapı tamamlandığında geminin 18 grostondan büyük olması gereklidir.
- Yapının omurgasının konmuş olması şarttır.
- İsim ve numara konularak daimi şekilde tescil edilmiş olması gerekir.

Anlaşma şekle tabidir. Sicile tescille gerçekleşir. Yazılı şekilde yapılmalıdır ve imzaların noterce tasdiki şarttır. Bu anlaşma gemi sicil müdürlüğünde de yapılabilir. Yapı tamamlandığında kayıt re'sen gemi siciline aktarılır.

Kanuni İpotek (Tersaneci İpotegi): Tersanecinin bir geminin inşasından ve tamirinden doğan alacaklarına ilişkin kanundan doğan tersaneci ipotegi hakkı vardır. İpotek tescille kurulur. Tersaneci bu hakından önceden feragat edemez.